

А.С. Павловська, студ., IV курс, гр. ОА-69, ФОФ
Науковий керівник – к.е.н., доц. С.Л. Безручук
Житомирського державного технологічного університету

ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ В ОБЛІКУ КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ РЕЄСТРАТОРІВ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Технічний прогрес не стоїть на місці, а кількість нових винаходів інтенсивно збільшується практично щодня. З'являється нова техніка, різноманітне обладнання, нові моделі машин. Активно розвивається сфера Інтернет-технологій. Все більших обертів набирає торгівля товарами та послугами, де розрахунки здійснюються з використанням реєстраторів розрахункових операцій. Сучасні технічні засоби стають все більш автоматизованими та зручнішими. Проте під час повсякденного використання РРО виникають різні ситуації, у яких постає питання щодо правильності проведення внесення або видачі грошей через реєстратори розрахункових операцій. Через це часто мають місце на підприємствах, а особливо на тих, які здійснюють цілодобово розрахунки готівкою через касу, порушення законодавства з питань використання реєстраторів розрахункових операцій.

Порушення при застосуванні реєстраторів розрахункових операцій, в основному типові і часто трапляються на різних підприємствах: проведення операцій на неповну суму вартості проданих товарів, наданих послуг; помилкове вибиття чека та проведення суми розрахунку; використання реєстраторів розрахункових операцій по закінченню терміну їх служби; не видача покупцю складених за встановленою формою фіскальних чеків; порушення порядку ведення розрахункової книжки; несвоєчасна подача звіту про використання РРО; невиконання друку контрольної стрічки та не зберігання її протягом встановленого терміну.

Причиною виникнення порушень при застосуванні реєстраторів розрахункових операцій, а також порушень порядку проведення готівкових розрахунків, є намагання підприємства зменшити суми податкових платежів до бюджету шляхом приховування факту здійснення операцій купівлі-продажу товарів, надання послуг. Тобто, приховування обсягу фактично здійснених операцій та отриманих доходів, що призводить до вилучення коштів з економіки країни. В результаті чого, виникає подання недостовірної інформації до органів державної податкової служби України та інших контролюючих органів, а в деяких випадках – перешкоджання споживачам захищати свої права. Опрацювавши не один десяток періодичних видань, нами було встановлено, що через недосконалість законодавства у сфері готівкового обігу із застосуванням РРО, на практиці їх застосування залишається велика кількість проблемних питань.

Актуальними на сьогодні залишаються такі проблемні питання із застосування реєстратора розрахункових операцій:

1. Необхідність придбання реєстраторів розрахункових операцій. Наприклад, роздрібна торгівля медичними та фармацевтичними товарами на території села дозволяється без застосування реєстраторів розрахункових операцій у разі, якщо річний обсяг розрахункових операцій із продажу товарів на один суб'єкт господарювання не перевищує 75 000 грн. (сімдесят п'ять тис. грн.). До 2008 р. більшість сільських аптек й аптечних пунктів не мали таких обсягів реалізації товарів, які б перевищували вказану суму. Але у зв'язку зі зростанням цін на лікарські засоби середній місячний товарообіг окремих сільських аптек зріс до 9 тис. грн., а значить і річний обсяг реалізації почав перевищувати встановлений граничний обсяг розрахункових операцій. Це, у свою чергу, призвело до необхідності встановлення реєстраторів розрахункових операцій. У той же час, не дивлячись на зростання товарообігу, сільські аптеки й аптечні пункти є збитковими та не покривають усіх витрат на своє утримання, і тому перш за все не мають можливостей для придбання реєстраторів розрахункових операцій.

2. Питання технічного обслуговування реєстраторів у сільській місцевості. У сільських закладах працюють в основному фахівці пенсійного, передпенсійного віку, яким дуже складно забезпечити виконання вимог щодо роботи з реєстраторами розрахункових операцій.

3. Необхідність удосконалення процедури ведення книг обліку розрахункових операцій, які реєструються на кожний реєстратор розрахункових операцій. Якщо згідно з чинним законодавством розрахунки можуть проводитися без застосування РРО, на окрему господарську одиницю, то з'являється потреба внесення змін до Порядку реєстрації та ведення розрахункових книжок, книг обліку розрахункових операцій.

4. Правильність застосування окремих норм Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», а також правомірність застосування або незастосування РРО суб'єктами підприємницької діяльності. Використовувати РРО зобов'язані суб'єкти, які здійснюють операції і розрахунки в готівковій та/або в безготівковій формі у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, окрім суб'єктів визначених статтею 9 Закону України «Про РРО». При цьому, відповідно до Переліку № 1336, підприємства зобов'язані застосовувати

реєстратори розрахункових операцій для форм та умов проведення діяльності у разі перевищення граничного розміру (200 тис. грн.) річного обсягу розрахункових операцій з продажу товарів.

5. Терміни зберігання книги обліку розрахункових операцій (КОРО), розрахункових книжок (РК), контрольних стрічок. Вимога зберігання контрольних стрічок протягом трьох років після їх закінчення міститься в чинному законодавстві України, а на практиці цієї вимоги дотримуються далеко не всі продавці.

6. Питання щодо обов'язковості видачі покупцю чека на товар. На практиці, часто замість фіскального чека покупцю видають нефіскальний чек. Фіскальний чек РРО є документом суворої звітності, а продаж товару чи надання послуг з видачею нефіскального чека може призвести до штрафних санкцій за порушення законодавства. Винятком є фізична особа підприємець, яка працює на єдиному податку і має право здійснювати продаж без застосування реєстратора розрахункових операцій, тому і видають чек нефіскальний, бо РРО не переведений у відповідний режим.

7. Питання щодо здійснення повернення готівки через РРО, якщо оплата за товар була здійснена у безготівковій формі. Якщо оплата за товар (послуги) здійснювалась у безготівковій формі, то повернення коштів за не отриманий товар (не надану послугу) має здійснюватися у безготівковій формі через установу банку. Якщо була оплата готівкою, то повертається тільки готівка, але на практиці касири не завжди знають як вчинити.

8. Питання, що стосуються необхідності пробивати фіскальний чек через РРО при розрахунках через платіжний термінал (Інтернет-еквайринг). При здійсненні розрахунків через платіжний термінал за допомогою банківської картки, продавець зобов'язаний провести отриману суму коштів через РРО та видати покупцю розрахунковий документ.

9. Питання щодо використання одного касового апарата в декількох магазинах. Згідно з законодавством РРО, може застосовуватись тільки в тій господарській одиниці, назва та адреса якої зазначені в реєстраційному посвідченні. Придбання нового РРО для кожного магазину – це значні витрати для суб'єкта господарювання.

10. Питання щодо того, як роздруковувати фіскальний звітний чек (Z-звіт), якщо підприємство працює 24 години на добу. Z-звіт повинен друкуватися щодня не пізніше 24 годин.

11. Питання, що стосуються необхідності роздруковувати фіскальний звітний чек (Z-звіт) в неробочі дні. У разі, якщо підприємство не здійснює діяльності у конкретні дні (вихідні, святкові), що підтверджується відповідним наказом по підприємству, то реєстратори розрахункових операцій не застосовуються та фіскальний звітний чек (Z-звіт) не роздруковується. Але деякі підприємства не видають наказ по підприємству, а для перестороги роздруковують фіскальні звітні чеки щодня.

Отже, дослідивши питання типових порушень при застосуванні реєстраторів розрахункових операцій, пропонуємо такі шляхи для їх вирішення: 1) удосконалення законодавства, що регулює основні моменти у сфері готівкового обігу із застосуванням РРО, а саме передбачити Законом України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» здійснення перевірок підприємств діяльності, які використовують РРО, щодо дотримання ними порядку проведення готівкових розрахунків, декілька разів на рік; 2) здійснення регулярних перевірок підприємств виробників і постачальників РРО з метою запобігання потрапляння в продаж реєстраторів розрахункових операцій з дефектами, які зумовлюють додаткові порушення законодавства при їх використанні; 3) посилення контролю за використанням лише тих РРО, які включені до Державного реєстру реєстраторів розрахункових операцій. Удосконалення процедури ведення книги обліку розрахункових операцій для забезпечення належного контролю за проведенням розрахункових операцій та застосуванням реєстраторів розрахункових операцій; 4) надання методичних рекомендацій, роз'яснень ДПА бухгалтерам та касирам щодо вирішення актуальних та нетипових питань із застосування реєстратора розрахункових операцій; 5) періодичного здійснення перевірки стану РРО центром сервісного обслуговування.